

Ohjaus ja opintojen eteneminen: ajankäyttö, opintoihin kiinnittyminen ja tulevaisuusorientaatio tavoitteellisella opintopolulla

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Penttinen, Kosonen, Annala & Mäkinen (2017)

** Tampereen yliopisto

Opintojen etenemisen tukemisesta

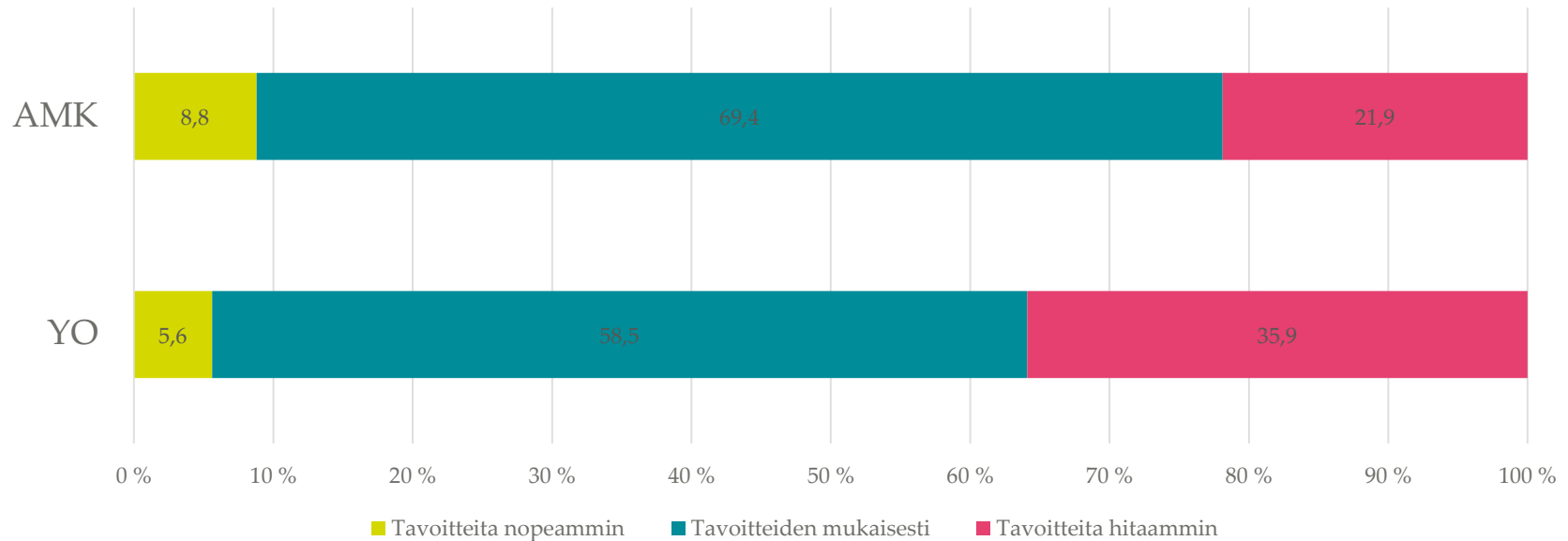
- Tärkeää tarkastella opintojen etenemistä opiskelijan omasta näkökulmasta: viime kädessä korkeakouluopinnoissa on kyse yksilöllisistä oppimis- ja opiskeluprosesseista sekä tulevaisuusorientaatiosta.
- Opintoihin kiinnittymisen näkökulmasta olennaista
 - opiskelijan omaehtoinen resurssien suuntaaminen opiskelun kannalta merkittäviin toimintoihin sekä
 - korkeakouluyhteisön toimintatavat ohjata opiskelijoiden osallistumista ja määrätietoista opintojen edistämistä (Kuh 2003; NSSE 2016).
- Ohjauksen haasteena se, kuinka monimuotoisesti onnistutaan tukemaan opiskelijoiden yksilöllisten opiskelu-, urasuunnittelu- ja asiantuntijaksi kasvun prosesseja erilaisissa oppimisympäristöissä. (Nummenmaa & Lairio 2005; Vehviläinen 2014).

Opintoihin kiinnittymisen teemoja Eurostudent VI-aineistossa

Opintoihin kiinnittymisen tematiikka (Mäkinen & Annala 2011)

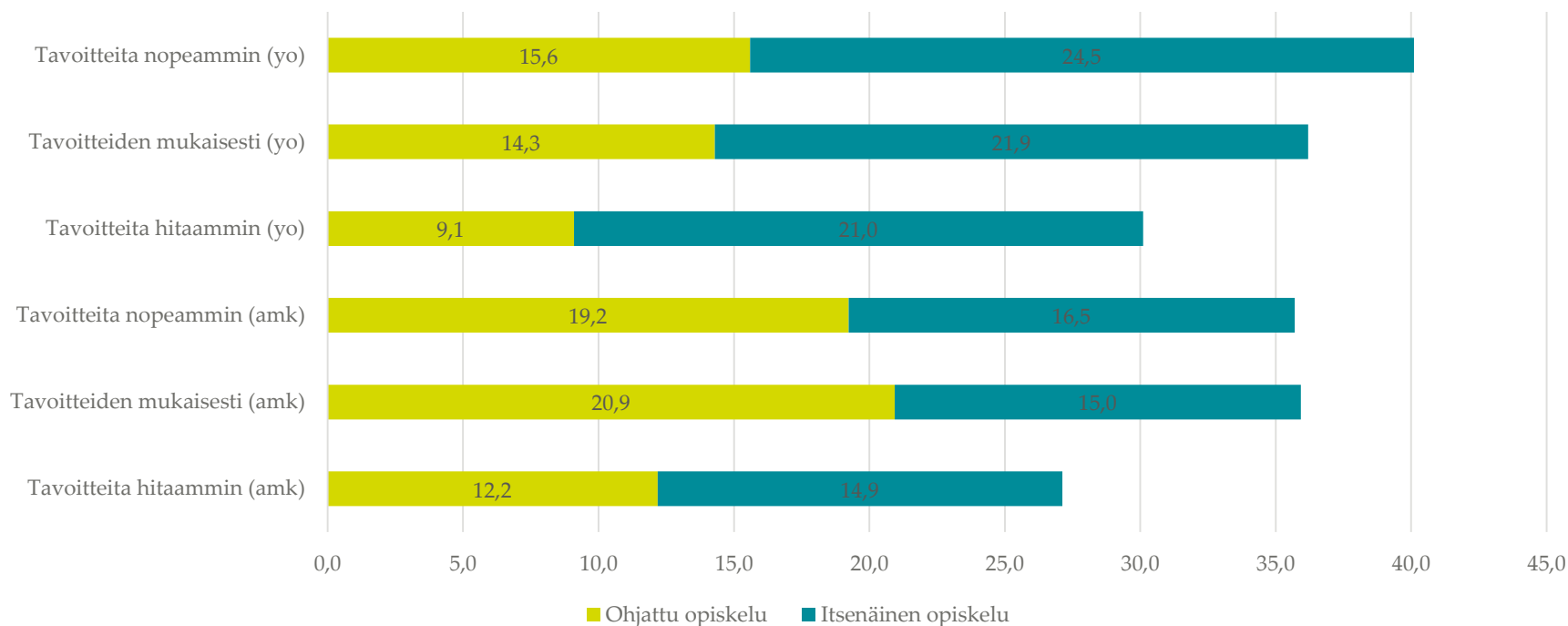
Suurin osa kokee opintojensa etenevän omien tavoitteidensa mukaisesti

Samat tekijät koetaan yksilöllisesti joko opintoja edistävänä tai hidastavana

- Eniten nopeuttavia tekijöitä
 - Oma asenne tai motivaatio opiskeluun (lähes puolet yo/amk)
 - Omat opiskelutaidot (lähes puolet yo/amk)
- Toisaalta myös hidastaneet opintojen etenemistä!
- Vajaa kolmannes koki opetuksen edistäneen opintoja
- Toimeentulon järjestäminen koettiin eniten opintoja hidastavana tekijänä
- Yliopistossa opintojen vaativuus hidastava tekijä (26 %)

Opintoihin käytettävä aika edistää opintoja: eroja opintoalojen välillä

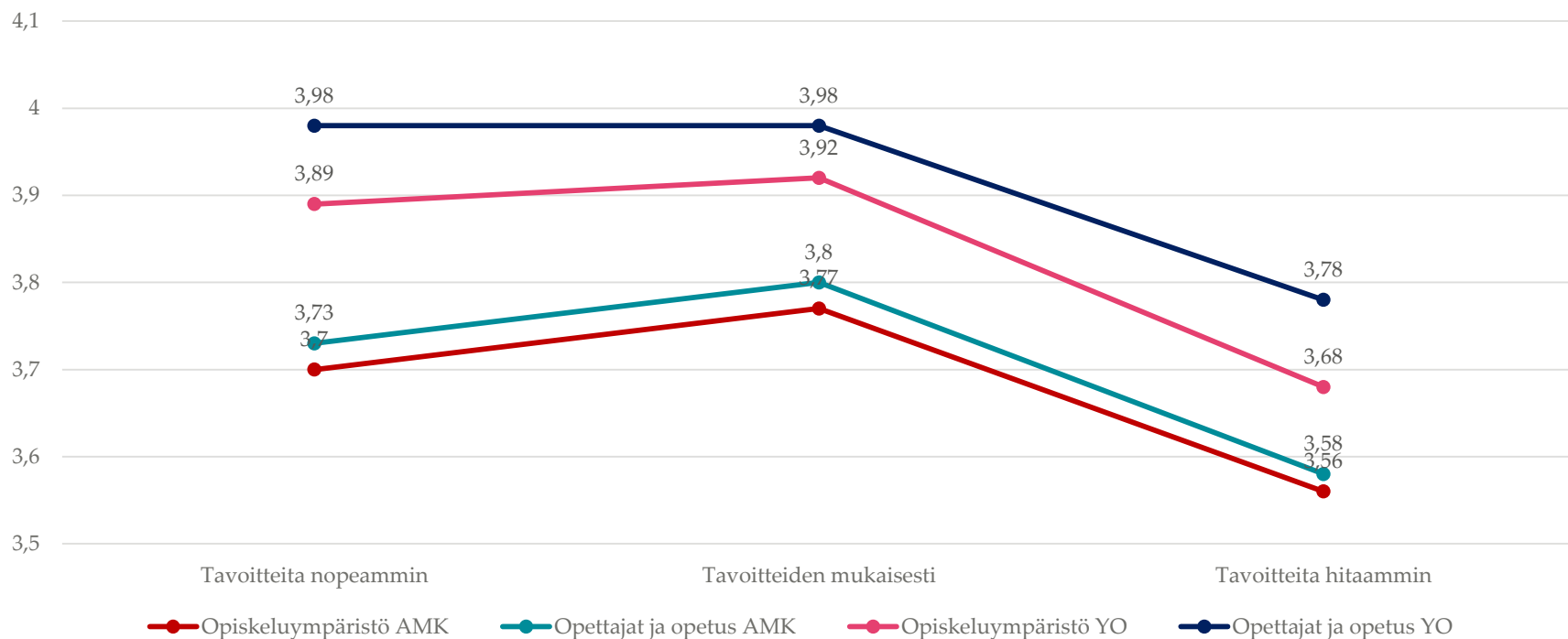
Opiskelijan yksilöllinen suhde opintoihin vs. opintojen eteneminen

- Vastaajat olivat varsin tietoisia omista tavoitteistaan opiskella korkeakoulussa (amk 60 % / yo 74 %)
- Korkeakouluopintojen vaatimuksista sen sijaan oltiin vähemmän tietoisia (amk 48 % / yo 47 %)
- Noin viidennes pohtii korkeakouluopintojen sopivuutta itselle!
- Varmuus korkeakouluopintoihin hakeutumisesta, tietoisuus vaatimuksista sekä kokemus korkeakouluopintojen sopivuudesta itselle yhteydessä opintojen tavoitteelliseen etenemiseen : ero pieni, mutta tilastollisesti merkitsevä!

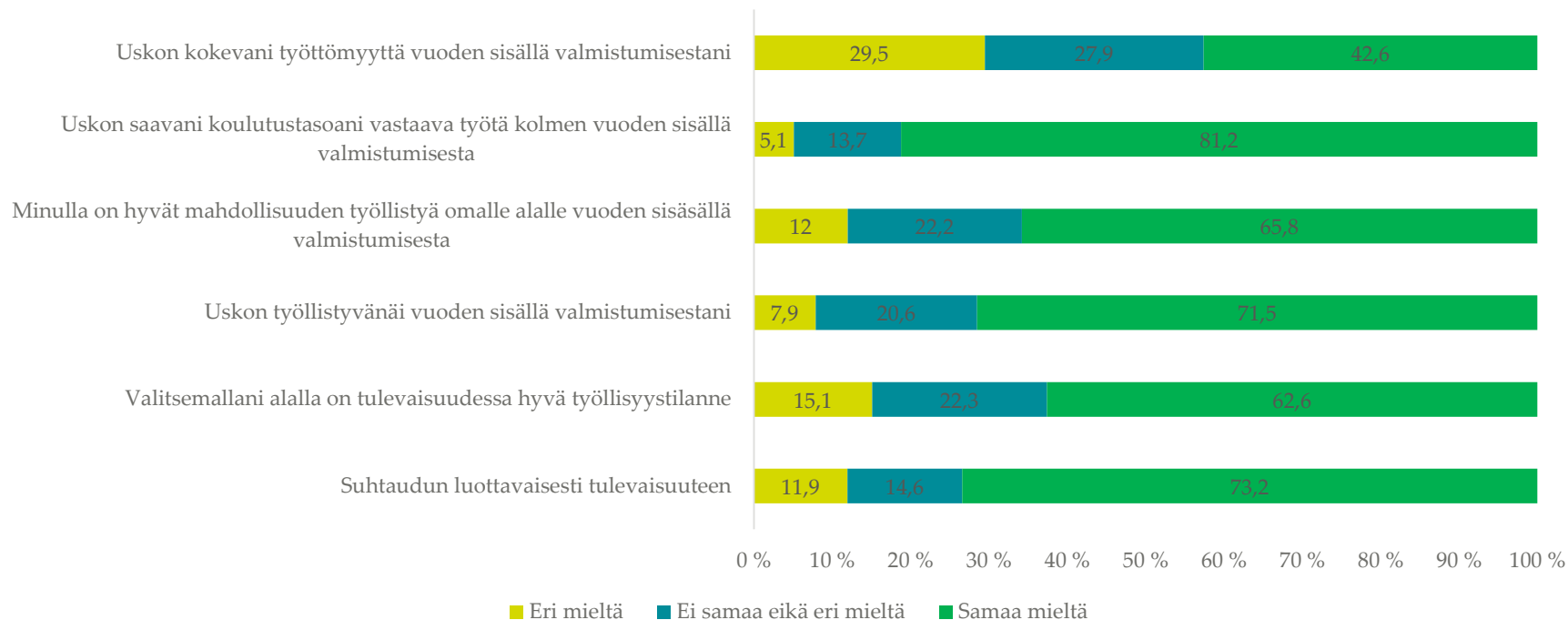
Opiskeluuyhteisö opintoja edistävänä tekijänä

- Opiskeluuympäristöön, opetuksen laatuun ja henkilökunnan asenteisiin opiskelijoita kohtaan ollaan yleisesti hyvin tyytyväisiä sekä ammattikorkeakoulussa että yliopistossa.
- Ohjauksen laadun suhteen ollaan sen sijaan kriittisempiä, erityisesti yliopistossa

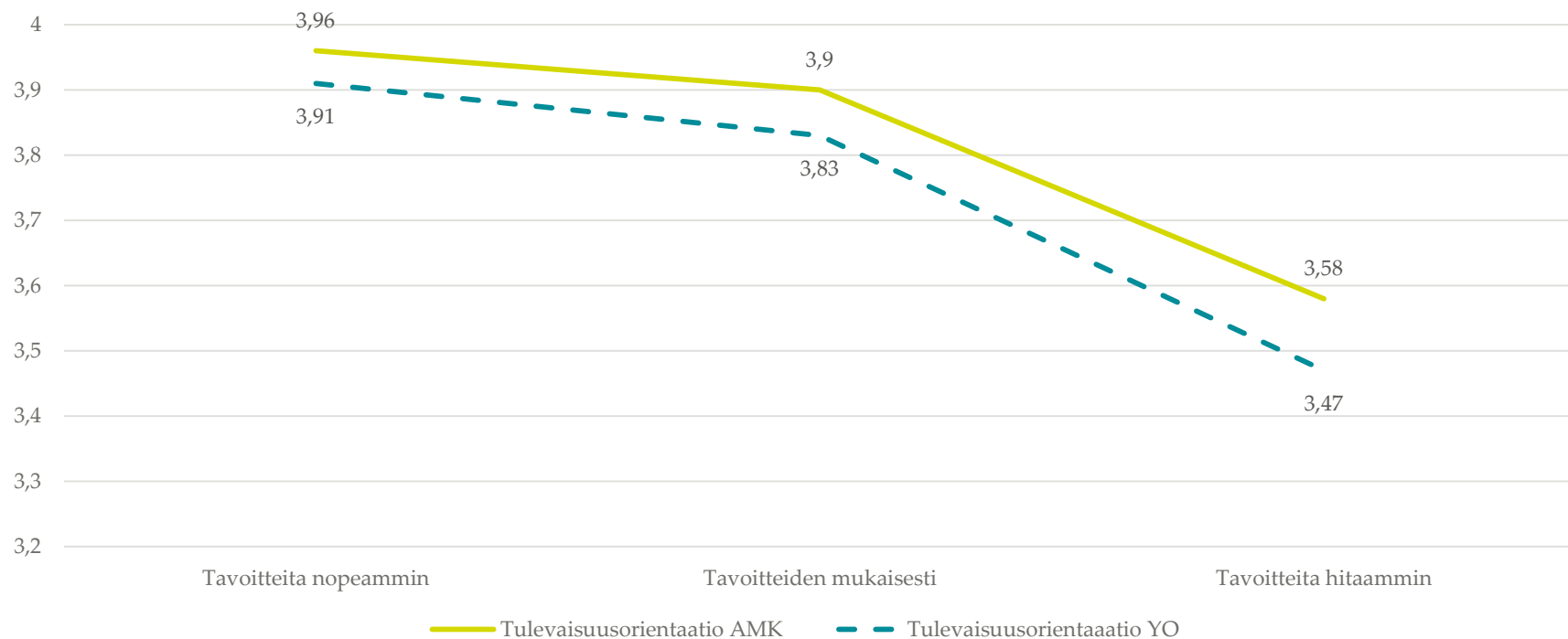
Opiskeluympäristön sekä opetuksen laadun ja opettajien merkitys opintojen etenemiselle

Opiskelijat suhtautuvat valtaosin luottavaisesti tulevaisuuteen ja työllistymiseen

Myönteinen tulevaisuusorientaatio edistää myös tavoitteellista opiskelua

Mitkä tekijät edistävät opintoja?

Johtopäätöksiä

- Opintojen eteneminen ja opintoihin kiinnittyminen kytkeytyvät moninaisiin yksilöllisiin, yhteisöllisiin sekä opintopolun tulevaisuusorientaatioon liittyviin tekijöihin.
- Samat tekijät voivat toisen opiskelijan kohdalla edistää opintoja ja toisen kohdalla ne koetaan hidastavana: tarvitaan yksilöllisiä tekijöitä huomioivaa tukea ja ohjausta
- Opintoihin käytettävällä ajalla myönteinen yhteys opintojen etenemiseen.
- Ajanhallinta- ja opiskelutaitoihin enemmän ohjauksellista huomiota – mutta yksilöllisesti

Johtopäätöksiä

- Suomalaisessa korkeakoulutuksessa on myönteiset oppimisen ja opiskelun edellytykset oppimisympäristön, opetuksen laadun sekä henkilökunnan asenteiden ja suhtautumisen näkökulmasta.
- Ohjaus nähdään usein korjaavana toimintana ja yksinomaan ohjausta arvioitaessa huomio voi kääntyä pois pedagogisesta kokonaisuudesta.
- Ohjausta ei tule tarkastella irrallaan opetuksesta ja asiantuntijuuden oppimisprosesseista: jokainen pedagoginen kohtaaminen voi edistää opiskelua
- Vastuu opintoihin kiinnittymisestä jakautuu koko yliopistoyhteisölle opiskelijasta hallinto-, ohjaus- ja opetushenkilökuntaan.

Johtopäätöksiä

- Vahvalla myönteisellä tulevaisuusorientaatiolla on selkeä yhteys opintojen etenemiseen
- Tulevaisuusorientaation voidaan nähdä kytkeytyvän sekä kykyuskomuksiin, motivaatio- että asennetekijöihin, joita voidaan ohjauksella tukea
- Oman tulevaisuuden suunnittelu, kyky suhtautua optimistisesti tulevaisuuteen ja epävarmuuksiin, tunne mahdollisuudesta vaikuttaa omaan tulevaisuuteen ja kyky sitoutua tavoitteisiin avaintekijöitä myös opintojen edistämässä (ks. [Savickas ym. 2009](#))
- Tulevaisuuden rakentamisen urataitojen holistinen yksilöllinen tukeminen ohjauksen ydintehtäviä pedagogisessa kokonaisuudessa